

UKRAYNA ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM.....	5
3. DIŞ TİCARET	7
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	11
5. TÜRKİYE ile TİCARET	12
EKLER:	14

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Ukrayna
Nüfus	32,9 milyon
Dil	Ukraynaca
Yüzölçümü	603.550 km ²
Başkent	Kiev
Başlıca Şehirler	Kharkiv, Dnipropetrovsk, Odessa, Donetsk
Yönetim Şekli	Yarı Başkanlık tipi Cumhuriyet
Devlet Başkanı	Volodimir Zelensky
Para Birimi	Ukrayna Grivnası (UAH)

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

Birleşmiş Milletler, Bağımsız Devletler Topluluğu, Uluslararası Para Fonu (IMF), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT), Avrupa Konseyi, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü, Avrasya Ekonomik Topluluğu (gözlemci statüsünde), Dünya Ticaret Örgütü, EBRD (Avrupa Yatırım ve Kalkınma Bankası), IFC (Uluslararası Finans Kuruluşu), CCC (Gümrükler İşbirliği Konseyi), ECE (Avrupa Ekonomik Komisyonu), ISO (Uluslararası Standardizasyon Örgütü).

Coğrafi Konum

Ukrayna eski Sovyetler Birliği'ni oluşturan 15 cumhuriyet içinde Rusya Federasyonu ve Kazakistan'ın ardından yüzölçümü en büyük üçüncü ülkedir.

Kuzeyde Beyaz Rusya, doğu ve kuzeydoğuda Rusya Federasyonu, kuzeybatıda Polonya, batıda Slovak Cumhuriyeti ve güneybatıda Macaristan, Romanya ve Moldova ile sınır komşusudur. Güneyinde Karadeniz ve Azak Denizi bulunmaktadır.

Ukrayna'nın %70'i alçak, %25'i yüksek ve %5'i dağlık arazidir. Ukrayna topraklarının %55'i ekilebilir arazidir.

Ukrayna'da Ocak ayındaki ortalama hava sıcaklığı; kuzey doğuda -8 °C, güney batıda -2 °C; Kırımın güney kıyılarında +4 °C'dir. Temmuz ayındaki ortalama hava sıcaklığı ise; kuzey batıda +18 °C, Kırımın güney kıyılarında +24 °C'dir. Yıllar itibariyle en yüksek hava sıcaklığı 36 °C ile 42 °C arasında, en düşük hava sıcaklığı ise -30 °C ile -40 °C arasında değişmektedir. Don olmayan günlerin sayısı kuzeyde 160, güneyde ise 250 gün kadardır.

Ülkede uzunluğu 100 km.den fazla 100'den fazla akarsu vardır. Bunların en büyükleri, Dinyeper, Dinyester, Güney Bug, Siverski Donetsk ve Tisa'dır. Bu nehirlerin hemen hepsi Karadeniz ve Azak Denizi'ne dökülür. Dinyeper gibi gemilerin yüzebileceği büyük nehirler ulaşım açısından çok önemlidir. Dinyeper nehrinin uzunluğu, 981 km'si Ukrayna içinde olmak üzere toplam 2.300 km'dir.

Ukrayna'da irili ufaklı 3.000'den fazla tabii göl mevcuttur. Bunlar genellikle Polissia, Kırım ve Karadeniz kıyılarına yakın bölgelerde bulunmaktadır. Ayrıca 22.000 civarında da suni gölet bulunmaktadır.

Siyasi ve İdari Yapı

Ukrayna'nın tarihi, Kiev Rusların 9. yüzyılda kurdukları kent devletine kadar uzanmaktadır. Bu devlet 13. yüzyılda Tatarlar, daha sonra da Polonya ve Litvanya tarafından işgal edilmiş, 1654 yılında Polonya'dan kaynaklanan tehdit yüzünden Ruslarla bir anlaşma yapılmış, ancak bu Anlaşma, ülkenin tamamen Rus İmparatorluğu'nun kontrolüne geçmesine neden olmuştur.

Modern Ukrayna'daki ilk bağımsızlık hareketleri, 1917-1921 yıllarında Rus İmparatorluğu'nun çökmesi ile ortaya çıkmış, çok kısa bir süre bağımsız kalan ülke, Bolşevik İhtilali'ne karşı koyamamış ve 1922 yılında SSCB'ne dahil olmuştur. Ancak, ülkenin batısı 1939 yılına kadar Polonya'nın idaresinde kalmıştır.

Stalin'in devlet başkanlığı döneminde hızla sanayileşen ülke, büyük kömür ve demir rezervleri sayesinde 1930'lu yıllarda Sovyet sanayileşmesinde merkezi bir duruma gelmiştir. Büyük oranda köylü nüfusa sahip Ukrayna'da, Stalin'in 1932-1933 yıllarındaki uygulamaları sonucunda ortaya çıkan açlık felaketi nedeniyle milyonlarca kişi ölmüştür. II. Dünya Savaşı sırasında, milliyetçi akımlar önem kazanmıştır. Sovyet döneminde milliyetçilik akımının güçlü olduğu Ukrayna, 1980'li yılların sonuna kadar Komünist Parti tarafından sıkı bir kontrol altında tutulmuştur.

24 Ağustos 1991 tarihinde bağımsızlığını kazanan ve 24 bölgeden oluşan Ukrayna'nın Başkenti Kiev'dir. Ukrayna'nın özerk bölgesi olan Kırım 18 Mart 2014 tarihinde Rusya Federasyonu tarafından ilhak edilmiştir. Ayrıca, Ukrayna sanayisinin %15'ni, ihracatının %25'ni gerçekleştirdiği, kömür ve demir rezervlerine sahip Donbas bölgesinin büyük bölümünün kontrolü Rus ayrılıkçıların idaresine geçmiştir.

Devlet Başkanlığı, Bakanlar Kurulu ve Parlamento, ülke yönetiminde söz sahibi olan üç temel organdır. Bağımsızlığını 1991 yılında ilan eden Ukrayna'nın Anayasası 28 Haziran 1996 tarihinde kabul edilmiştir.

Adli yargı sistemi üç mahkemeden oluşmaktadır. Yerel mahkemeler (genel, iş, idare), temyiz mahkemeleri (genel istinaf, ticaret, idare) ve Yargıtay'dır. En üst mahkeme ise Anayasa Mahkemesi'dir. (<https://court.gov.ua/>)

Yasama görevi, Parlamento (Verkhovna Rada) tarafından yerine getirilmekte olup, 450 milletvekilinden oluşmaktadır. Görev süresi azami 5 yıldır. En son milletvekili seçimleri 2019 yılı Temmuz ayında yapılmıştır. (<https://portal.rada.gov.ua/en>)

Yürütmenin başı Cumhurbaşkanı'dır. Doğrudan halk tarafından iki turlu sistem kapsamında 5 yıl süre için seçilmektedir. En son cumhurbaşkanlığı seçimi 2019 yılı Nisan ayında yapılmıştır. (<https://www.president.gov.ua/en>)

Nüfus ve İstihdam

IMF tahminlerine göre 2021 yılında 41,0 milyon olan Ukrayna nüfusu, 2024'te 33,3 milyona, 2025'te ise 32,9 milyona düşmüştür. Gene IMF'nin tahminlerine göre nüfus 2026'da 33,4 milyona, 2027'de ise 34 milyona yükselecektir. Nüfusu ve aktif işgücü sayısı son on yıldır azalmaktadır. Nüfus yaşlanmaktadır. Doğum oranı da düşüş eğiliminde olup, ortalama yaşam süresi de uzamaktadır.

Nüfusun %78'i Ukraynalı, %17'si Rus, kalan %5'i ise Beyaz Rus, Rumen, Bulgar, Kırım Tatarları ve diğerleridir. Halkın yaklaşık tamamı Hristiyan'dır. %1'lik kısmını ise Müslüman ve Yahudi nüfus oluşturmaktadır.

Ukrayna'da okuryazarlık oranı %99,8'dir.

Doğal Kaynaklar

Ukrayna, güçlü bir sanayi ülkesi, ağır sanayi ve metalürji kuruluşlarının yanı sıra kimya ve petrokimya endüstrisine de sahiptir. Ukrayna, ileri teknoloji (hi-tech) gerektiren uçak, helikopter, gemi, tank yapan hatta uzay çalışmalarına katkıda bulunan, uzay teknolojisine sahip dünyadaki 5 ülkeden biridir.

Ukrayna, özellikle maden yatakları ve doğal kaynaklar açısından oldukça zengindir. Ülkede petrol ve doğal gaz rezervleri büyük ölçüde azalmış olmasına rağmen 56 bin varil/gün'lük ham petrol üretimi ve 39 trilyon feet³ kanıtlanmış doğalgaz rezervine sahip olan Ukrayna, demir cevheri, titanyum, nikel, manganez, madensel tuzlar kömür, hidroelektrik ve nükleer yakıt hammaddesi olarak diğer önemli enerji kaynaklarına da sahiptir.

Ukrayna hem rezervlerinin büyüklüğü bakımından hem de aralığı bakımından dünyanın en önemli maden üreten ülkelerinden biridir. Ukrayna'nın 47,1 milyar tonluk kömür rezervi, 28 milyon ton demir cevheri, 3 milyon ton manganez cevheri, 1,5 milyar ton tebeşir ve kireçtaşı rezervi olduğu tahmin edilmektedir.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2023	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	178,76	190,43	205,74	220,41	234,82	250,08	266,31	283,32
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar - %)	5,3	3,5	2,0	4,5	4,8	4,3	4,2	4,1
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	5.254	5.711	6.261	6.602	6.905	7.359	7.842	8.349
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	12,9	6,5	12,6	7,7	5,3	5,0	5,0	5,0
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-5,4	-7,0	-15,9	-10,6	-5,3	-4,2	-4,1	-4,1
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	19,1	13,1	11,6	10,2	9,4	8,7	8,5	8,5
Nüfus (milyon)	34,03	33,34	32,86	33,38	34,01	33,98	33,96	33,94
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	82,3	89,8	110	108,5	103,5	100,1	96,2	92,1

(*) Tahmini Veriler

Kaynak: IMF

Ukrayna gelişmekte olan bir serbest piyasa ekonomisi olarak tanımlanmaktadır. Ukrayna diğer BDT ülkelerinde olduğu gibi ağır sanayiye dayalı bir ekonomi miras devralmıştır. Ülke ekonomisinin yeniden yapılandırılmasında ve reformlarda gecikmeler olmuş, özelleştirme ve yabancı sermaye girişi diğer BDT ülkelerine göre yavaş gelişmiştir.

Çelik gibi emtia fiyatlarına ve dış finansmana bağımlı bir ekonomik yapıya sahip olan Ukrayna, küresel ekonomik ve mali krizden en fazla etkilenen ülkelerden biri olmuştur.

2013-2014 döneminde Rusya ile yaşanan ikili siyasi sorunlar ve diğer iç siyasi sorunlardan olumsuz etkilenen ekonomi, 2014 yılında %6,5 ve 2015 yılında %9,7 küçülmüştür. Sonraki yıllarda küçük çaplı büyüme rakamları ortaya koyan Ukrayna ekonomisi, Rusya'yla yaşanan savaşın etkisiyle 2022 yılında %28,8 oranında daralmıştır. 2023 yılında %5,3 oranında büyüme gerçekleştiren Ukrayna ekonomisi, IMF tahminlerine göre 2024 yılında da %3,5 oranında büyüme kaydetmiştir. Ekonominin, gene IMF tahminlerine göre; 2025 yılında %2,0, 2026 %4,5 ve 2027'de %4,8 oranlarında büyümesi beklenmektedir.

Ülkenin doğusundaki Luhansk ve Donetsk bölgelerindeki çatışmalar birer sanayi bölgesi olan Ukrayna'nın doğusundaki kesimlerde ciddi ekonomik sorunlar ortaya çıkarmıştır. Ayrıca, ekonomisinin %3'lük bölümünü oluşturan Kırım'ın Rusya'ya katılması sonrasında AB'nin bu dönemde Rusya'ya uygulamaya başladığı yaptırımlar da Ukrayna'nın dış talebinde önemli sorunlar yaratmış, Rusya ile yaşanan çatışmalar ülkenin en önemli ticari partneriyle ilişkilerini çok düşük seviyelere indirmiştir. Ukrayna'yla Rusya arasında 2022 yılının Şubat ayında başlayan sıcak çatışma/savaş, hem Ukrayna'nın hem batılı ülkelerin Rusya'yla ticari ilişkilerini kopma noktasına getirmiş, başta bölge ülkeleri olmak üzere, tüm dünyada ciddi ekonomik sıkıntılara yol açmıştır.

Ukrayna ekonomisinde verimliliğin artırılması, haksız rekabetin önlenmesinin geliştirilmesi, kamusal faaliyetlerde şeffaflık ve özelleştirme iş/finans dünyasının başlıca beklentileri arasındadır.

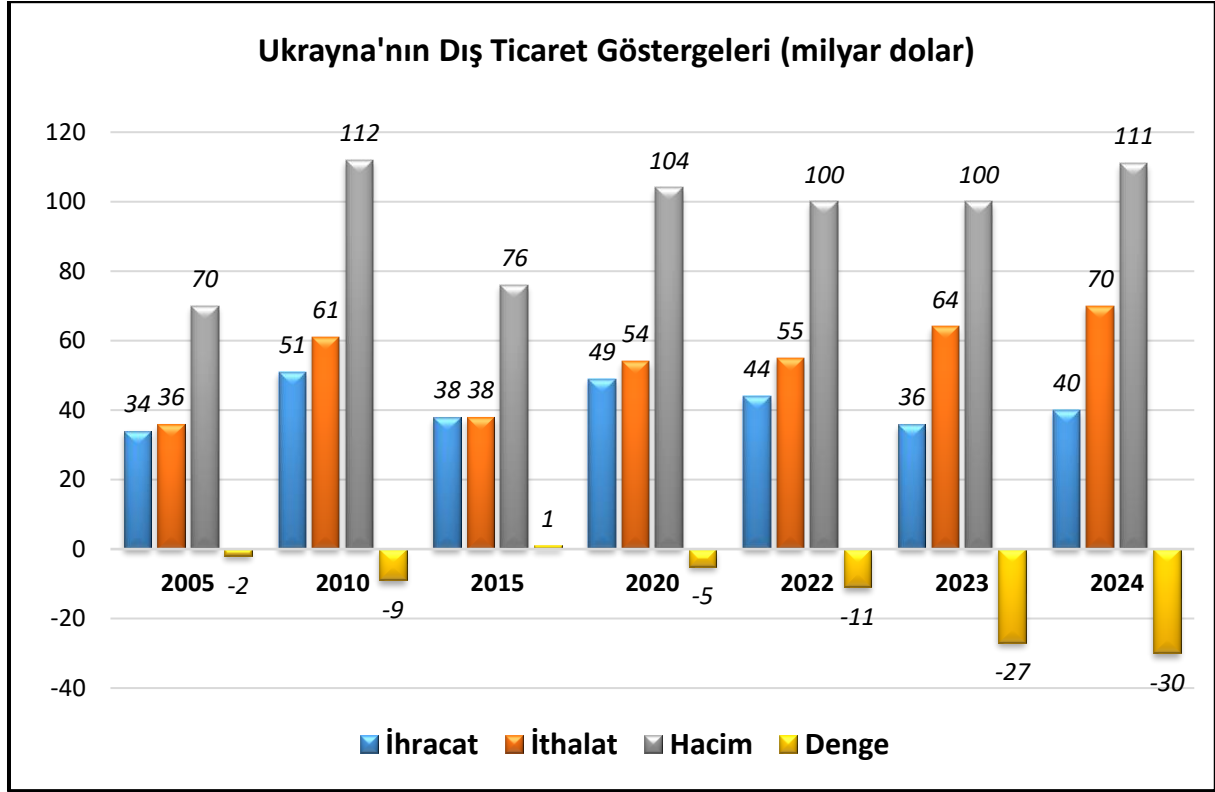
IMF verilerine göre GSYİH, 2021 yılında cari fiyatlara göre 199,8 milyar dolar, 2022'de 162 milyar dolar, 2023'te 178,8 milyar dolar olarak kaydedilmiştir. IMF tahminlerine göre 2024 yılında 190,4 milyar dolara yükselen GSYİH'nin, 2025 yılında 205,7 milyar dolar ve 2026 yılında 220,4 milyar dolar olması beklenmektedir. IMF hesaplamalarına göre 2021 yılında 4.874 ABD doları olan cari fiyatlarla kişi başına düşen gelir, 2022 yılında 4.694 ABD dolarına gerilemiş, 2023 yılında ise 5.254 ABD dolarına, 2024 yılında ise 5.711 ABD dolarına yükselmiştir. Kişi başına düşen gelirin, 2025 yılında 6.260 dolara, 2026'da 6.602 dolara yükseleceği tahmin edilmektedir.

2022 yılında %20,2 olarak kaydedilen tüketici fiyatları yıllık ortalama enflasyon oranı, 2023 yılında %12,9'a, 2024'te %6'e gerilemiştir. 2025 yılı için gerçekleşmesi beklenen yıllık enflasyon oranı %12,6, 2026 beklentisi ise %7,7'dir. Cari ödemeler dengesinin GSYİH'ye oranı 2022 yılında %5,0 oranında fazla, 2023 yılında ise %5,4 oranında açık vermiştir. IMF tahminlerine göre 2024 yılında %8,1 açık olarak gerçekleşen cari ödemeler dengesinin GSYİH'ye oranının, 2025'te %15,9 ve 2026'da %10,6 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

3. DİŞ TİCARET

Genel Durum

Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap

2024 yılı rakamları değerlendirildiğinde Ukrayna'nın toplam dış ticaret hacminin 110,9 milyar dolar olduğu görülmektedir. Buna göre Ukrayna'nın ihracatı 2024 yılında 40,4 milyar dolar, ithalatı ise 70,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ukrayna'nın ihracat yaptığı başlıca ülkeler şunlardır: Polonya (%10,9), İspanya (%7,1), Almanya (%6,3), Çin (%5,9), Türkiye (%5,5).

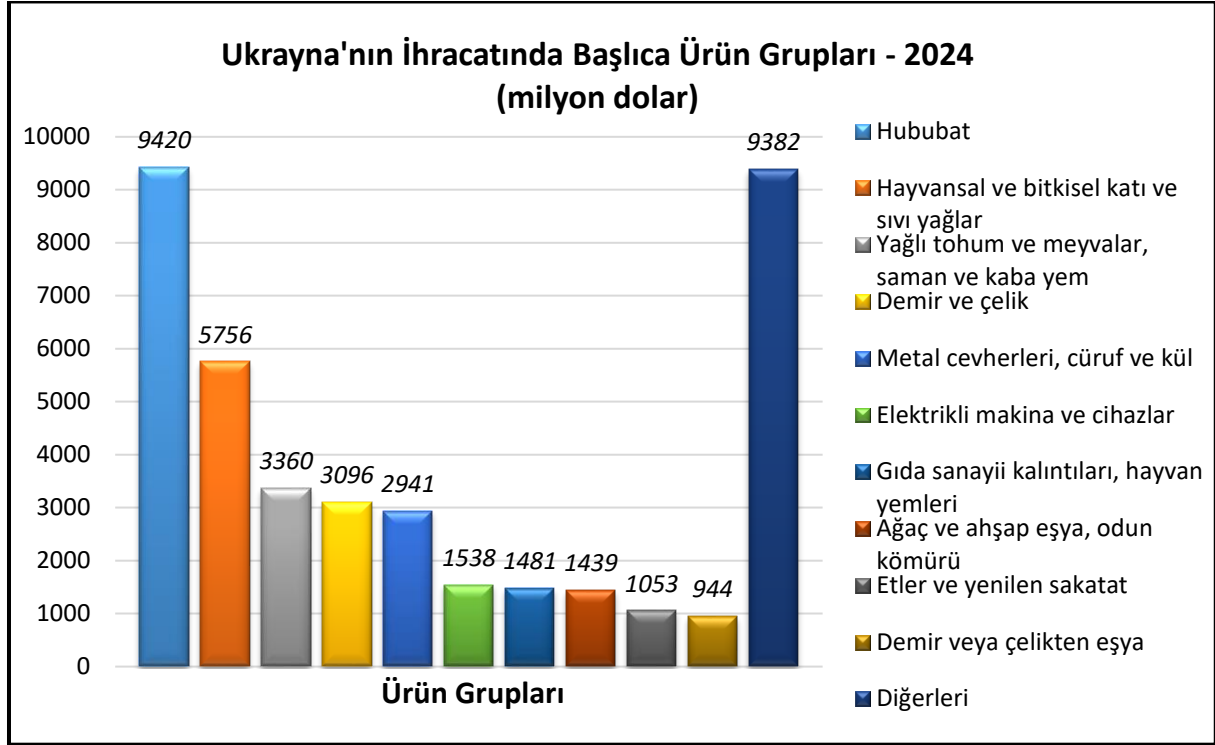
Ülkenin 2024 yılında ihraç ettiği başlıca ürünler: Bitkisel yağlar (%12,7); mısır (%12,6); buğday ve mahlut (%9,2); demir cevheri ve konsantreleri (%6,9), rep veya kolza tohumları (%4,5) ve soya fasulyesidir (%3,3).

2024 yılında %10,9 oranında artan ithalatta başlıca ülkeler arasında: Çin %20,3 payla ilk sırada, Polonya %9,9 ile 2. sırada, Almanya %7,6 ile 3. sırada, Türkiye %6,0 ile 4. sırada ve ABD %4,9 payla 5. sırada yer almaktadır.

2024 yılında ithal ettiği başlıca ürünler ise: İşlenmiş petrol ürünleri (%9,7), otomobiller (%6,2); tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (%2,8); telefon cihazları (%1,8); eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar (%1,4) ve elektrik akümülatörleridir (%1,3).

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

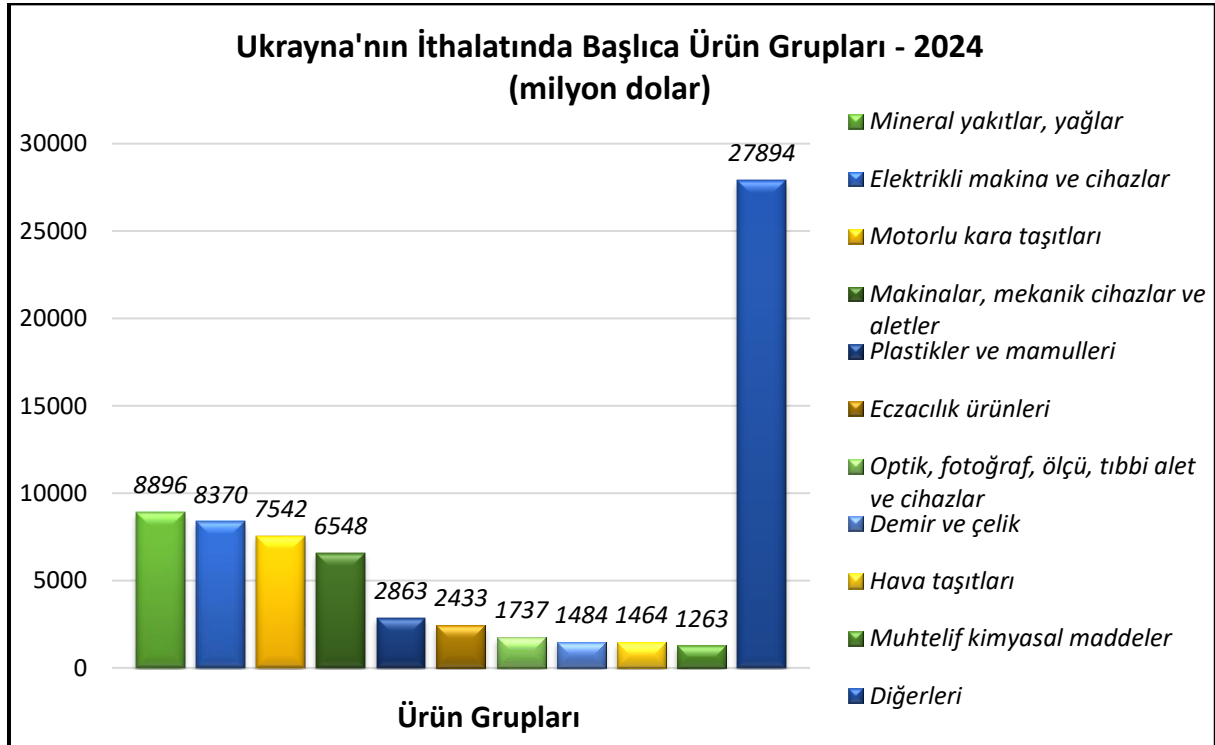
İhracat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

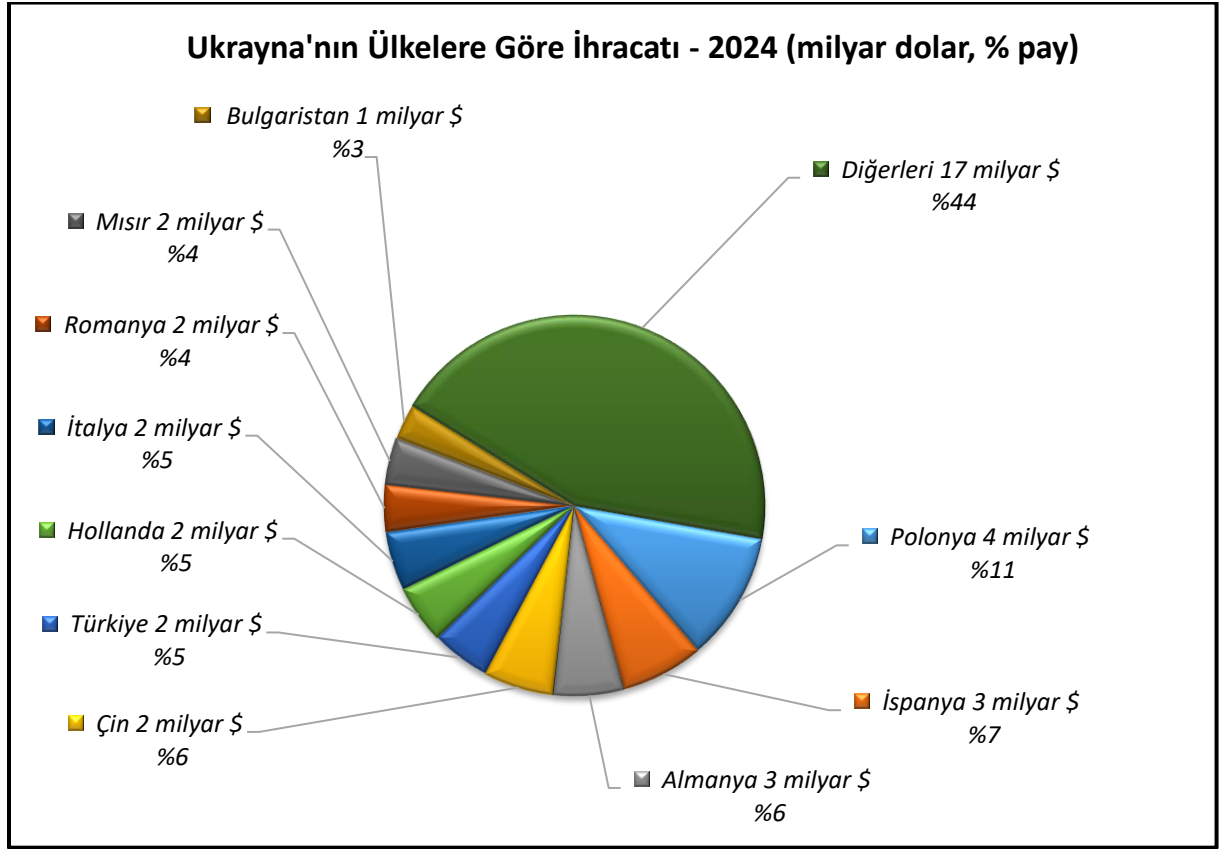

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

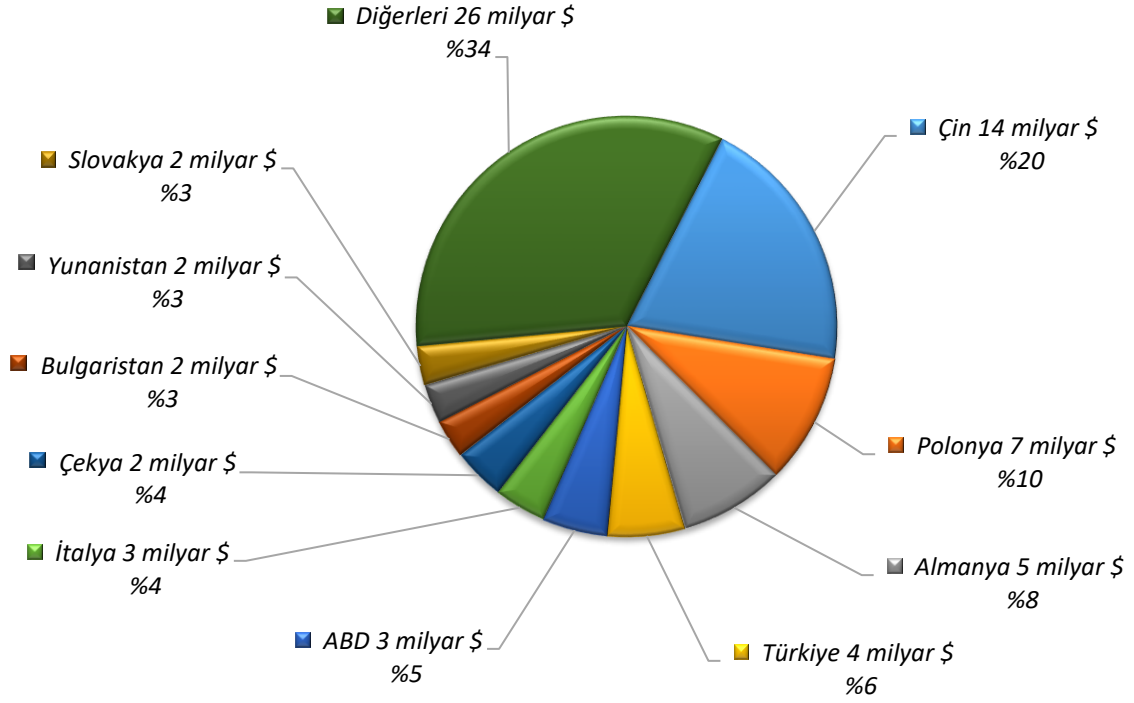

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Ukrayna'nın Ülkelere Göre İthalatı - 2024 (milyar dolar, % pay)

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

19 Mart 1996 tarihinde Ukrayna Parlamentosu, Yabancı Yatırımlar Kanunu'nu kabul etmiştir. Ukrayna kanunları uyarınca kurulan ve kuruluş sermayesinde yabancı yatırım payı en az %10 olan şirket ve yatırımlar “yabancı sermaye yatırımı” sayılmaktadır. Ukrayna'da ekonomik ve ticari faaliyetlerde bulunan yabancı yatırımcılar, Ukrayna Kanunlarında ve Ukrayna'nın uluslararası anlaşmalarında aksi belirtilmedikçe, Ukraynalı kişilerin sahip olduğu hak ve sorumluluklara sahiptir. (<https://investmentpolicy.unctad.org/investment-laws/laws/253/ukraine-law-on-the-regime-of-foreign-investments>)

Ukrayna'da yabancı sermaye yatırımları millileştirmeye tabi değildir. Devlet organları, tabii afet, kaza, salgın hastalık ve salgın hayvan hastalığı durumlarında tahliye tedbirlerinin alınması durumları haricinde yabancı yatırımları istimlak edemez.

Ülke Dışından Gelen ve Ülke Dışına Giden Doğrudan Yatırımlar

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	4 805	5 500	8 000	12 500	7 000	5 750	5 000
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	2,69	2,70	3,60	4,80	2,30	1,70	1,20
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	46 189	51 689	59 689	72 189	79 189	84 939	89 939
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	-129,00	-150,00	-220,00	-240,00	-250,00	-250,00	-250,00
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	7 255	7 405	7 625	7 865	8 115	8 365	8 615

(*) Tahmini Veriler

Kaynak: EIU

5. TÜRKİYE ile TİCARET

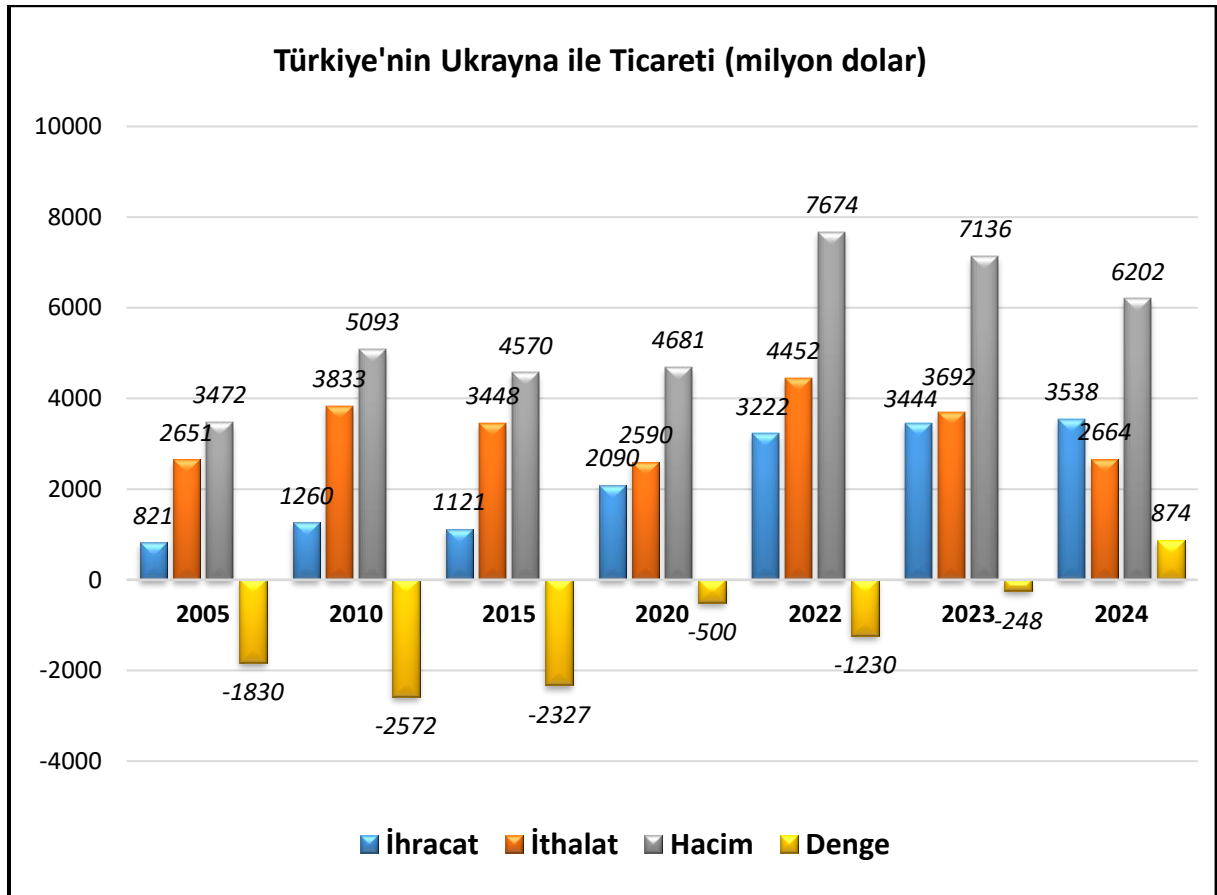
Genel Durum

2024 yılında Ukrayna'ya ihracatımız bir önceki yıla göre %2,7 artış göstermiş ve 3,54 milyar dolar olmuştur. 2024 yılında ülkeden ithalatımız ise bir önceki yıla göre %27,8 oranında azalarak 2,7 milyar dolar olmuştur.

Ülkemizin Ukrayna'ya ihracatındaki başlıca ürünler: İşlenmiş petrol ürünleri; demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri; elektrik jeneratörleri; turunçgiller; etilen polimerleri (ilk şekillerde) ve domates olarak sıralanmaktadır.

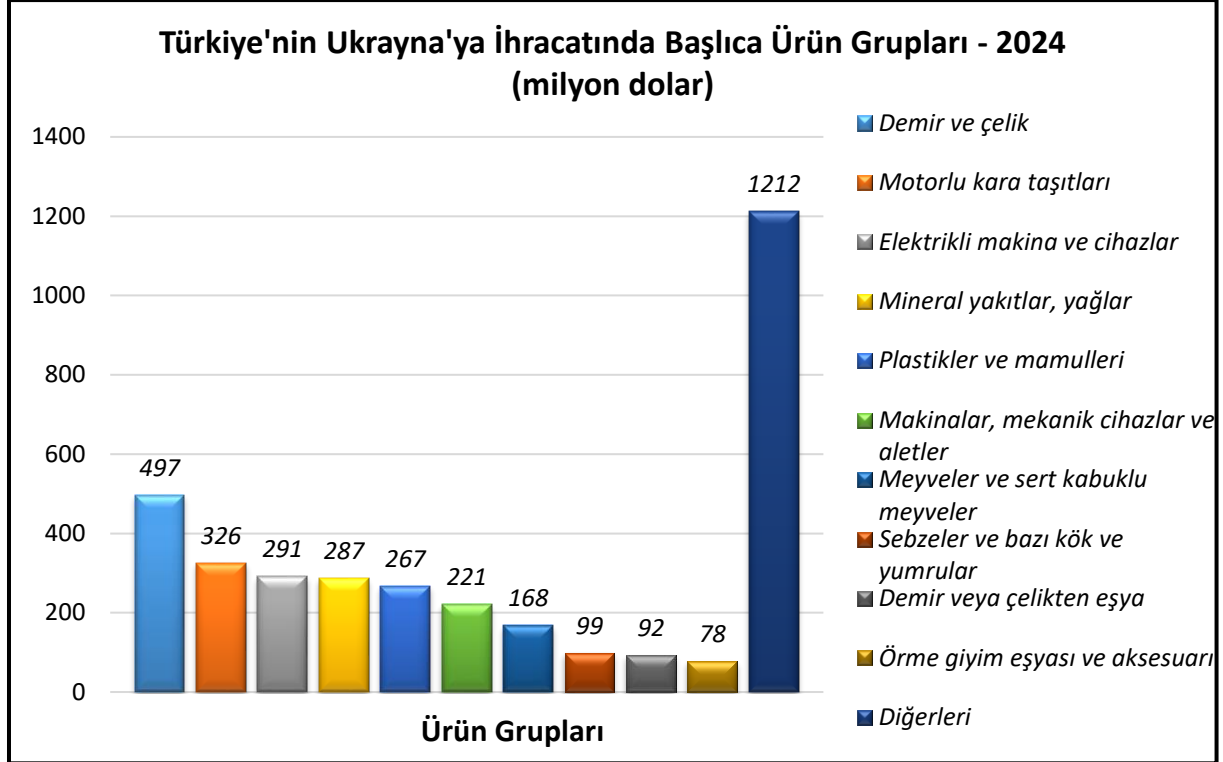
2024 yılı baz alındığında Ukrayna ile ticaretimizde ülkemizin 873,6 milyon dolar dış ticaret fazla verdiği gözlenmektedir.

Türkiye-Ukrayna Dış Ticareti

Kaynak: Trademap

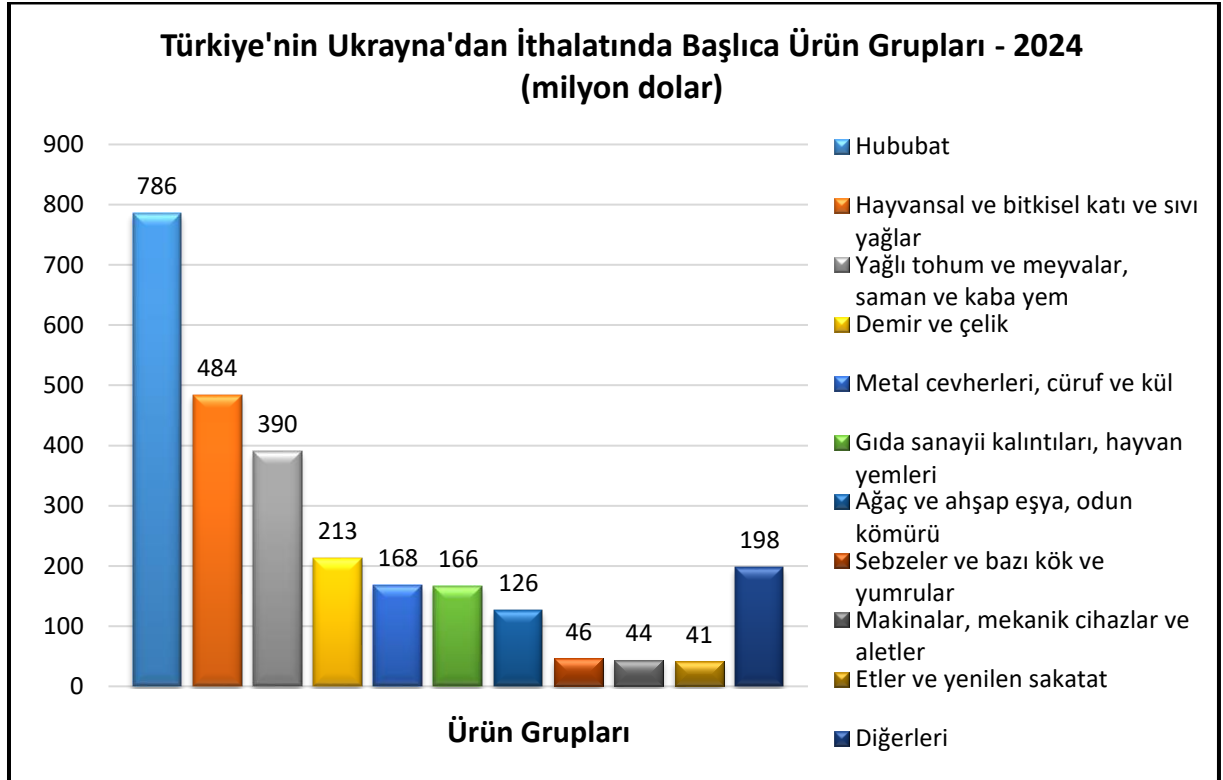
Türkiye'nin Ukrayna'ya İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Ukrayna'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:**EK-1: Ukrayna'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)**

GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		44 443 214	36 185 539	40 409 549	100	11,7
1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	5 492 560	5 006 916	5 121 646	12,7	2,3
1005	Mısır	5 992 448	4 966 263	5 073 824	12,6	2,2
1001	Buğday ve mahlut	2 678 054	2 940 949	3 736 724	9,2	27,1
2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	2 913 579	1 766 906	2 803 206	6,9	58,7
1205	Rep veya kolza tohumları	1 551 024	1 168 464	1 816 842	4,5	55,5
1201	Soya fasulyesi	865 428	1 281 131	1 342 558	3,3	4,8
2306	Bitkisel yağların üretiminden (23.04-05' hariç) arta kalan küspe ve katı atıklar	775 408	971 418	1 029 589	2,5	6,0
0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatı (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	858 856	799 551	962 709	2,4	20,4
7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	1 191 279	608 503	927 721	2,3	52,5
8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	1 328 189	796 801	835 616	2,1	4,9
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	1 008 926	582 606	809 504	2,0	38,9
7304	Demir (dökme demir hariç) ve çelikten ince ve kalın borular ve içi boş profiller (dikişsiz)	627 035	524 583	590 040	1,5	12,5
1003	Arpa	447 049	362 388	557 315	1,4	53,8
7201	Dökme demir (pik demir) ve aynalı demir (kütle, külçe, blok veya diğer ilk şekillerde)	638 727	471 467	500 341	1,2	6,1
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	379 189	410 446	466 222	1,2	13,6

Kaynak: Trademap, Ukrayna Verileri

EK-2: Ukrayna'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		55 224 068	63 561 928	70 495 616	100	10,9
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	8 661 386	7 831 440	6 819 171	9,7	-12,9
8703	Otomobiller	2 947 740	4 062 724	4 383 479	6,2	7,9
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	1 550 702	1 722 822	1 959 538	2,8	13,7
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	1 015 578	1 154 195	1 259 115	1,8	9,1
8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	421 206	747 809	986 134	1,4	31,9
8507	Elektrik akümülatörleri (bunların separatörleri dahil)	270 807	466 080	950 150	1,3	103,9
3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici,sürgünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	912 113	830 571	852 025	1,2	2,6
8701	Traktörler	792 606	830 762	777 755	1,1	-6,4
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	638 046	739 875	759 641	1,1	2,7
8502	Jeneratörler	688 511	706 953	731 221	1,0	3,4
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	404 739	574 840	676 999	1,0	17,8
2716	Elektrik enerjisi	172 397	154 647	669 174	0,9	332,7
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	2 112 120	1 901 123	665 816	0,9	-65,0
3105	Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler	401 910	588 782	635 021	0,9	7,9
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	171 045	285 716	595 878	0,8	108,6

Kaynak: Trademap, Ukrayna Verileri

EK-3: Ukrayna'nın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		44 443 214	36 185 539	40 409 549	100	11,7
1.	Polonya	6 694 964	4 758 619	4 396 968	10,9	-7,6
2.	İspanya	1 577 491	2 008 232	2 867 258	7,1	42,8
3.	Almanya	2 270 441	2 019 698	2 536 158	6,3	25,6
4.	Çin	2 489 547	2 406 413	2 395 040	5,9	-0,5
5.	Türkiye	2 947 347	2 368 623	2 202 888	5,5	-7,0
6.	Hollanda	1 544 168	1 490 815	1 973 254	4,9	32,4
7.	İtalya	1 653 712	1 537 213	1 917 885	4,7	24,8
8.	Romanya	3 904 664	3 764 679	1 692 405	4,2	-55,0
9.	Mısır	807 992	1 085 021	1 636 244	4,0	50,8
10.	Bulgaristan	1 427 093	904 608	1 130 945	2,8	25,0
11.	Hindistan	892 684	542 829	991 443	2,5	82,6
12.	Moldova	926 112	818 867	945 000	2,3	15,4
13.	Slovakya	1 510 434	1 073 667	918 360	2,3	-14,5
14.	ABD	892 774	521 250	875 571	2,2	68,0
15.	Belçika	467 265	359 056	842 120	2,1	134,5

Kaynak: Trademap, Ukrayna Verileri

EK-4: Ukrayna'nın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		55 224 068	63 561 928	70 495 616	100	10,9
1.	Çin	8 658 732	10 441 799	14 308 199	20,3	37,0
2.	Polonya	5 486 777	6 577 267	6 970 333	9,9	6,0
3.	Almanya	4 561 237	5 061 599	5 380 717	7,6	6,3
4.	Türkiye	3 359 738	4 722 998	4 226 607	6,0	-10,5
5.	ABD	2 175 601	2 866 873	3 474 823	4,9	21,2
6.	İtalya	1 800 619	2 280 269	2 576 634	3,7	13,0
7.	Çekya	1 538 378	1 789 389	2 472 577	3,5	38,2
8.	Bulgaristan	2 054 220	2 221 271	2 357 117	3,3	6,1
9.	Yunanistan	755 943	1 374 108	2 063 883	2,9	50,2
10.	Slovakya	987 217	1 676 836	1 996 247	2,8	19,0
11.	Romanya	1 503 336	1 566 531	1 685 724	2,4	7,6
12.	Fransa	1 232 001	1 759 941	1 620 510	2,3	-7,9
13.	Macaristan	1 021 095	1 387 572	1 619 846	2,3	16,7
14.	Hindistan	1 681 987	1 882 475	1 295 970	1,8	-31,2
15.	İngiltere	762 558	1 090 988	1 269 054	1,8	16,3

Kaynak: Trademap, Ukrayna Verileri

Ek-5: Türkiye'nin Ukrayna'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		3 222 328	3 443 800	3 537 598	100	2,7
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	499 363	526 176	239 169	6,8	-54,5
7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişlik ≥600 mm (kaplanmış)	72 719	112 151	176 462	5,0	57,3
7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	31 216	122 637	171 309	4,8	39,7
8502	Jeneratörler	132 670	152 625	107 557	3,0	-29,5
0805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	84 196	100 913	106 685	3,0	5,7
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	26 645	58 640	72 311	2,0	23,3
0702	Domates (taze/soğutulmuş)	44 669	63 877	60 481	1,7	-5,3
1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	42 328	49 950	55 129	1,6	10,4
8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	5 895	9 823	52 040	1,5	429,8
6006	Diğer örme mensucat	27 135	45 477	50 859	1,4	11,8
1206	Ayçiçeği tohumu	19 025	24 694	48 112	1,4	94,8
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	103	12 899	46 968	1,3	264,1
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	29 492	44 952	44 966	1,3	0
7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	28 537	38 523	43 231	1,2	12,2
7209	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri (genişliği > 600 mm, soğuk haddelenmiş, kaplanmamış)	9 279	41 166	42 823	1,2	4,0

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

Ek-6: Türkiye'nin Ukrayna'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2022	2023	2024	Pay (%) 2024	Değişim (%) 2023-2024
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		4 451 867	3 691 707	2 664 018	100	-27,8
1005	Mısır	472 510	59 352	583 173	21,9	882,6
1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	970 454	1 156 723	484 363	18,2	-58,1
1201	Soya fasulyesi	420 992	548 217	356 968	13,4	-34,9
1001	Buğday ve mahlut	719 333	730 054	183 172	6,9	-74,9
2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	103 484	89 471	158 112	5,9	76,7
7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	117 100	43 113	109 944	4,1	155
2306	Bitkisel yağların üretiminden (23.04-05' hariç)arta kalan küspe ve katı atıklar	61 464	69 188	104 302	3,9	50,8
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık > 6 mm	35 941	88 928	101 505	3,8	14,1
0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	34 971	22 852	45 770	1,7	100,3
7201	Dökme demir (pik demir) ve aynalı demir (kütle, külçe, blok veya diğer ilk şekillerde)	84 889	50 861	44 432	1,7	-12,6
7202	Ferro alıajlar	45 719	60 835	43 605	1,6	-28,3
2302	Hububat ve baklagillerin kepek, kavuz ve diğer kalıntıları	35 832	39 082	39 310	1,5	0,6
0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatı (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	34 812	34 615	36 703	1,4	6,0
7304	Demir (dökme demir hariç) ve çelikten ince ve kalın borular ve içi boş profiller (dikişsiz)	41 046	22 689	26 861	1,0	18,4
1206	Ayçiçeği tohumu	416 146	202 918	22 149	0,8	-89,1

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri